

TRANSPORT AERIAN AL REPUBLICII MOLDOVA, PROBLEMELE ȘI PROPUNERILE PENTRU DEZVOLTARE

Dumitru CEBAN, Ion COTRUȚĂ

Universitatea Tehnică a Moldovei, catedra Inginerie și Management în Transporturi

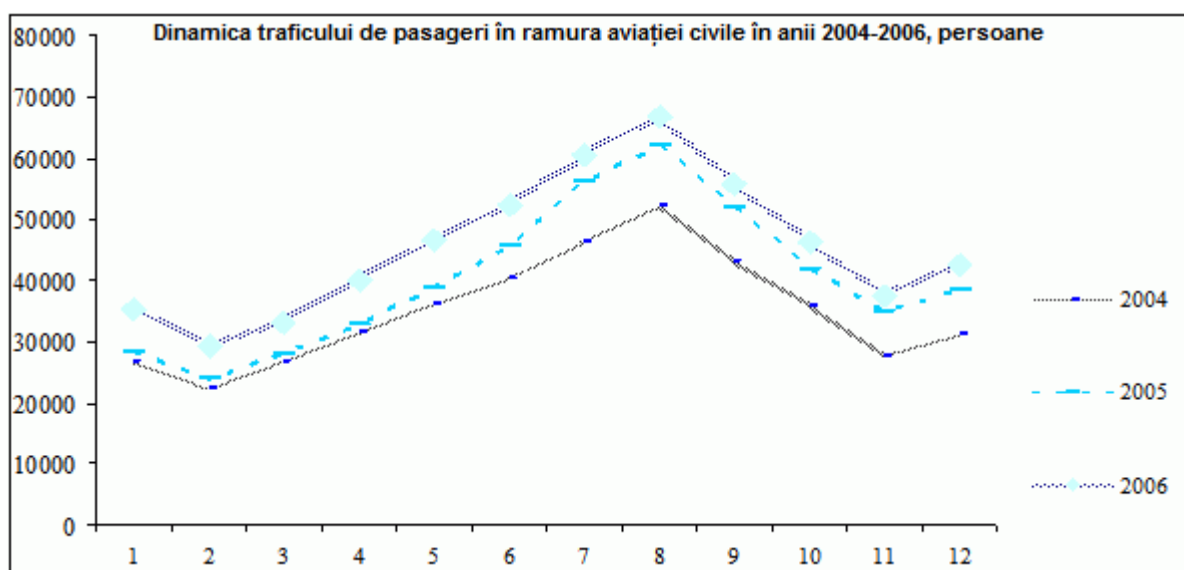
Abstract: Se analizează starea actuală a infrastructurii aeroporturilor în Republica Moldova și se propune un plan de dezvoltare a infrastructurii transportului aerian.

Cuvinte cheie: aeroporturi, modernizarea infrastructurii, tehnologii noi ADS.

1. Analiza situației actuale.

Aeroporturi: În Republica Moldova există 5 aeroporturi amplasate teritorial la Chișinău, Bălți, Cahul, Tiraspol și Mărculești, dintre care doar Aeroportul Internațional Chișinău este utilizat pentru cursele regulate efectuate în/din Republica Moldova și, respectiv, constituie poarta aeriană a țării.

În anul 2006 traficul total de pasageri prin Aeroportul Internațional Chișinău a constituit 548,3 mii pasageri sau cu 13,6%, mai mult decât în anul 2005, ceea ce este o realizare importantă, ținându-se cont de faptul că în anii 1995-1996 acest indicator a constituit aproximativ 280 mii de pasageri. Așadar, în 10 ani traficul de pasageri pe aeroportul Chișinău s-a dublat. În aceeași perioadă volumul de încărcături și poștă transportat a constituit circa 1700 tone sau a fost la nivelul anului 2005.

Aeroporturile din Bălți și Mărculești sunt certificate și deschise pentru transporturile de pasageri și mărfuri, dar actualmente este utilizat doar pentru zboruri ocazionale.

Aeroportul din Cahul este certificat și deschis pentru operare în timp de zi.

În ceea ce privește aeroportul din Tiraspol, actualmente, Administrația este în imposibilitate de a-și exercita autoritatea.

Navigație aeriană: Serviciile de navigație aeriană, de informare aeronautică și meteorologică a zborurilor în spațiul aerian al Republicii Moldova sînt asigurate de către Întreprinderea de Stat "MoldATSA". La momentul actual întreprinderea a finalizat utilarea tehnică a complexului de dirijare a traficului aerian care corespunde integral standardelor europene aplicabile în domeniu.

2. Problemele infrastructurii transportului aerian

Modernizarea infrastructurii la sol.

Obiectivele strategice în vederea modernizării infrastructurii la sol (în special ce ține de aeroporturi) vizează următoarele aspecte:

- echiparea mai bună a aeroportului Chișinău, astfel încât, din punct de vedere operațional, el să poată fi exploatat pe orice timp (Categorie II) - anul 2010;
- Identificarea și realizarea măsurilor pentru eficientizarea economică a aeroporturilor din Republica Moldova (Cahul/Bălți) - încurajarea și stimularea investițiilor, inclusiv a celor private, pe aceste aeroporturi;
- crearea Zonei Economice Libere, în baza aeroportului Mărculești, prin elaborarea studiului de fezabilitate privind crearea Zonei Economice Libere "Aeroportul Mărculești" și crearea unui centru regional de logistică de tip Cargo în cadrul acestei Zone;
- perfecționarea sistemelor de securitate pe aeroportul Chișinău;
- examinarea posibilității de restabilire a aerodromurilor din centrele raionale în contextul dezvoltării segmentului de transporturi aeriene interne și disponibilitatea operatorilor aeriени de a folosi aceste aerodromuri;
- modernizarea utilajului și echipamentului destinat deservirii la sol a pasagerilor și aeronavelor;
- asigurarea capacității de primire a pasagerilor pe aeroportul Chișinău, în perspectiva aderării la Uniunea Europeană, separarea corespunzătoare a fluxurilor de pasageri;
- efectuarea unui studiu de impact privind zgomotul pe aeroport, stabilirea de măsuri tehnice și operaționale, inclusiv de restricții, după caz, pentru limitarea zgomotului.

Menținerea compatibilității sistemului de navigație aeriană a țării cu standardele internaționale

Stipulăm menținerea compatibilității sistemului de navigație aeriană a țării cu standardele europene și vizează următoarele obiective:

- menținerea interacțiunii sistemului, având în vedere schimbările și perfecționările tehnice în zona EUROCONTROL;
- asigurarea certificării serviciilor, echipamentelor și personalului în scopul atingerii unui nivel înalt de siguranță a zborurilor în spațiul aerian național;
- organizarea spațiului aerian coordonat atât la nivel european, cât și la nivel regional, în scopul evitării aglomerărilor, pentru realizarea unor fluxuri de trafic optimizate, sigure și regulate;
- asigurarea condițiilor tehnice și operaționale pentru introducerea noilor tehnologii ADS, asigurarea tranziției de la sistemul existent la noul sistem, fără a fi afectată siguranța zborurilor, într-o perioadă care va dura 3-5 ani;
- fundamentarea conceptului FAB și crearea premiselor pentru implementarea lui în condiții care să asigure obținerea de avantaje operaționale maxime, inclusiv în ceea ce privește sporirea capacității sistemului;
- reducerea impactului aviației asupra mediului;
- informarea aeronautică și meteorologică sigură și precisă, cu un înalt nivel de automatizare, care să favorizeze informarea consumatorilor despre astfel de servicii în timp real;
- armonizarea serviciilor acordate utilizatorilor, astfel încât acestea să fie prestate nediscriminatoriu și de o calitate mai bună, asigurând un înalt nivel de siguranță;
- reducerea treptată și constantă a costurilor operaționale, paralel cu sporirea atractivității utilizatorilor de servicii pentru spațiul nostru aerian;
- colaborarea cu statele vecine în domeniul serviciilor de navigație aeriană.

3. Rezultate scontate

La momentul actual, majoritatea covârșitoare a proceselor macroeconomice de dezvoltare a Republicii Moldova demonstrează continuarea tendințelor pozitive și creșterea produsului intern brut. Tendința majorării transporturilor aeriene este condiționată de legătura reciprocă dintre mobilitatea populației și nivelul produsului intern brut pe cap de locuitor, precum și de asigurarea atractivității transporturilor aeriene, în funcție de siguranța transporturilor aeriene.

Realizarea prezentei Strategii va permite dezvoltarea domeniului aviației civile a Republicii Moldova, capabil să asigure dezvoltarea potențialului aeronautic al țării, satisfacerea necesității crescânde a populației și economiei în servicii aeronautice de calitate, asigurarea unui nivel corespunzător de siguranță a zborurilor din contul exploatării tipurilor noi de aeronave, modernizarea sistemului de navigație aeriană, reconstrucția și reînnoirea fondurilor fixe de producție ale aeroporturilor, crearea sistemului de instruire și calificare a personalului aeronautic.

4. Planul de dezvoltare a infrastructurii transportului aerian

1. Reconstrucția pistei de decolare-aterizare a Aeroportului Internațional Chișinău.
2. Elaborarea și promovarea unui complex de măsuri privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii la sol, inclusiv modernizarea sistemului de deservire la sol a pasagerilor, bagajelor serviciului cargo, aeronavelor (serviciului "handling") și catering.
3. Echiparea Aeroportului Internațional Chișinău corespunzător categoriei II.
4. Participarea Republicii Moldova la inițiativa Cerul Unic European (Single European Sky), evaluarea impactului acesteia asupra aviației civile din Moldova după încheierea fazei de definire; îndeplinirea cerințelor programului SES.
5. Continuarea procesului de modernizare a sistemului național de management al traficului aerian, asigurarea unui înalt nivel de siguranță, fiabilitate și interoperabilitate cu sistemul european, trecerea la sistemul ADS, fără perturbarea funcției operaționale.
6. Participarea Moldovei la implementarea conceptului de Blocuri de Spațiu Aerian Funcționale - FAB, în scopul reducerii fragmentării, sporirii eficienței și siguranței sistemului, pentru reducerea costurilor operatorilor aerieni cu aproximativ 30%.
7. Cooperarea cu statele vecine în scopul reorganizării spațiului aerian și al fluxurilor de trafic, introducerea unor standarde severe pentru emisiile motoarelor de avion, introducerea de restricții și penalități pentru aeronavele care poluează mediul, concomitent cu încurajarea achiziționării de aeronave cu grad de poluare redus, pentru asigurarea protecției mediului.

Bibliografie:

1. Concepția unei politici de transport comune a statelor-membre CSI pe perioada până la 2010. MTGD RM 2008. www.mtgd.gov.md
2. [Acțiuni prioritare pentru anul 2008 în contextul procesului de integrare europeană](#). Guvernul RM 2007
3. Hotărâre cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a aviației civile în perioada anilor 2007-2012 nr. 987 din 30.08.2007 Guvernul Republicii Moldova. Monitorul Oficial nr.146-148/1030 din 14.09.2007